

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Göç İdaresi Başkanlığı'na bağlı Geri Gönderme ve Geçici Barınma Merkezlerine (GGM) dair basında yer alan iddialar infial niteliğindedir. Harran ve Şanlıurfa başta olmak üzere birçok GGM'de yaşandığı iddia edilen işkence, şiddet, taciz ve tecavüz iddiaları bu Merkezlerin denetimden uzak, insan haklarına aykırı bir şekilde işletildiğini göstermektedir. Özellikle kadınlara taciz ve tecavüz dayatıldığı, kabul etmeyenlerin “evraklarını tamamlamamak”la tehdit edildiği belirtilmektedir. Harran ve Şanlıurfa GGM’leri başta olmak üzere ülke genelindeki GGM’lere dair kapsamlı çalışmaların yürütülmesi, suç işleyen faillerin ortaya çıkarılması ve bu Merkezlerin insani koşullarda çalışması için gerekli adımların atılması amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. **29.01.2025**

Dilan KUNT AYAN
Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de faaliyet yürüten Geri Gönderme ve Geçici Barınma Merkezleri hukuk ve insanlık dışı politikaları ile gündeme gelmeye devam etmektedir. Daha önce de basına çokça yansıdığı üzere bu Merkezlerde kalan göçmenlere şiddet uygulandığı, hukuksuz bir şekilde uzun süre buralarda tutulduğu, sağlık-beslenme gibi haklarının temin edilmediği, zorla geri gönderme belgelerinin imzalatılarak ülkelerine dönmeleri için baskı yapıldığı, kadınlara yönelik taciz ve tecavüz olaylarının yaşandığı bilinmektedir. Sık sık yer alan bu hukuksuz işlemlere dair herhangi bir adım atılmaması, cezasızlık politikasının devrede olması, bu Merkezlerin denetimden yoksun bırakılması olayların devam etmesine sebep olmaktadır. Son olarak basına yansıyan iddialar bu denetimsizliğin ne boyuta geldiğini de göstermiştir.

GGM’lerde kalan kadınların taciz, tecavüz ve şiddete maruz kaldığı kendi beyanları ile belirtilmektedir. Kadınlar beyan ve iddialarında, Harran Geçici Barınma Merkezi’nde Ömer isimli bir müdür yardımcısının kadınları sürekli taciz ettiğini, bazı kadınlara tecavüz ettiğini dile getirmişlerdir. “Evraklarını tamamlama” vaadiyle kadınları zorlayan bu kişi, bu duruma tepki gösterip kabul etmeyen kadınları ise “evrakların tamamlanmaz” diyerek tehdit etmiştir.

Ömer isimli şahsın olduğu iddia edilen görüntülerde, bir konteynerde göçmen bir kadına tecavüz ettiği iddia edilmiştir.

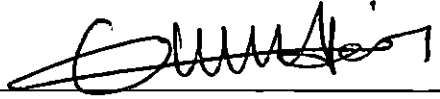
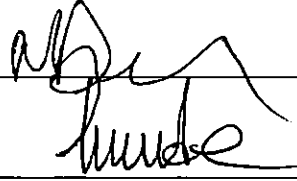
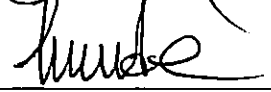
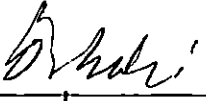
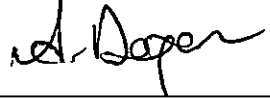
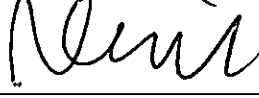
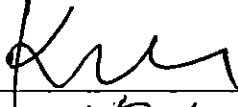
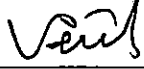
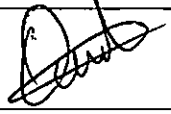
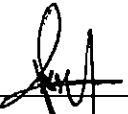
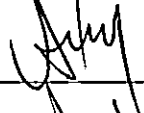
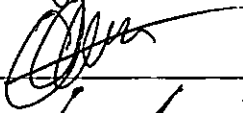
Benzer şekilde S.K. isimli bir müdür yardımcısının da kadınları taciz ettiği ve tecavüze zorladığı aktarılmıştır. S.K. isimli şahsın bütün bu suçlara rağmen Urfa Geri Gönderme Merkezi'ne gönderilerek rütbesinin yükseltildiği iddialar arasındadır. Harran Geri Gönderme Merkezi'nde annesiyle beraber kalan bir kadın, Ömer ve S.K isimli kişilerin şiddetlerini kabul etmediği için bir yıl boyunca burada keyfi olarak tutulduklarını, evraklarının tamamlanmadığını dile getirmektedir. Yine başka bir kadın S.K.'nın zorla birlikte olma dayatmasını kabul etmediği için "kimliğini çok beklersin o zaman" diyip, üç yıl boyunca Urfa Geri Gönderme Merkezi'nde tutulduğunu söylemiştir. Devamla, burada tutuldukları süre içerisinde beslenme-sağlık gibi haklardan doğru düzgün yararlanamadıklarını belirtmiş, 2024 Aralık ayında bir göçmenin rahatsızlanması sonucu doktorun geç çağrıldığını ve göçmenin hayatını kaybettiğini belirtmişlerdir.

Nizip Geri Gönderme Merkezi'nde tutulan A.N. isimli kadın ise burada sürekli dayak ve işkenceye maruz kaldıklarını, burada çıkan bir yangın sonrası Harran GGM'ye gönderildiklerini fakat aynı muamelenin artarak burada devam ettiğini belirtmiştir. Kendilerine sürekli Arapça ve Türkçe küfredildiğini, zorla Suriye'ye geri gönderilmeye çalışıldıklarını dile getirmişlerdir. Ömer isimli müdürün bu merkezde görev yaptığı süre içerisinde orada olan kadın Ömer ve iki personelin kadınların olduğu konteynere girdiği sırada telefonu bu anları çektiği için saatlerce şiddete maruz kaldığını, Ömer isimli şahsın kendisine saatlerce el, ayak ve copla işkence uyguladığını belirtmiştir. Yaşadığı işkenceler sonucu Ekim 2024'te intihar eden A.N. hastanede yanındaki güvenlik görevlisinin kendisini tehdit etmesi sonucu neler yaşandığını doktora anlatamadığını ve şikayetçi olamadığını söylemiştir.

Kapalı Barınma Merkezi'nde kalan H.E. isimli başka bir kadın Perşembe gününün "dayak günü" olduğunu belirtmiş, genelde bu günde göçmenlere saatlerce şiddet uygulandığını anlatmaktadır. Her Perşembe uygulanan bu şiddetle göçmenlerin Suriye'ye dönmelerini zorla kabul ettirmeye çalıştıkları belirtilmekte, kabul etmeyenlere her hafta işkence yapıldığı dile getirilmektedir. Bir süre sonra şiddetten kaçış yolu olarak Suriye'ye dönmeyi zorla kabul edenlerin IŞİD'in olduğu bölgelere gönderildiği, Til-Ebyad ve Afrin bölgesine zorla gönderilen kadınların keyfi olarak da Türkiye'ye geri getirildiği de ifade edilmektedir.

Tüm bu iddiaların bir hukuk devletinde yaşanması tahayyül dahi edilemezken onlarca kadının aynı beyanda bulunması ve Türkiye GGM'lerinin önceki pratikleri göz önüne

alındığında maalesef ki acı tablo ortaya çıkmaktadır. Ömer ve S.K. isimli müdür yardımcılarının hala görevde olup olmadığı, haklarında bir soruşturmanın olup olmadığı bilinmemektedir. Bu iddiaların araştırılması, ivedilikle bir komisyon oluşturularak buralara ziyaretlerin ve denetimlerin yapılması, GGM'lerin işleyişine dair kapsamlı politikaların geliştirilmesi amacıyla Mecliste araştırma komisyonu kurulmasını arz ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlu
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	